

ljudje lahko hodili v Ameriko, danes pa je ta dežela zaprta. Imamo pa na jugu naše države dovolj zemlje, preskrbeti pa bi bilo treba za hiše, potem učitelje itd., da bi bile kolonije popolne. To pa stane denar, a ta denar bi se dobil iz taks za osvoboditev fidejkomisov.

Spolšno kmečko zavarovanje.

Z veliko pažnjo so poslušali delegati tudi izvajanja dr. Janžeta Novaka o splošnem kmečkem zavarovanju. Razvoj se giblje danes v tej smeri, da se posestva ne zlagajo več v velike celote, ampak se celote drobe v mala posestva, kar je popolnoma naravno. Na ta način vedno bolj narašča število bajtarjev, ki imajo zlasti tam, kjer je v bližini še kakšna industrija, primeroma ugodno življenje. Nekaj se pridela doma, nekaj pa se zasluži drugod. Zato bi morala iti vsa naša kmečka politika za tem, da pospešuje razvoj v tej smeri, ker ga preprečiti ne more nobena sila več, ne pa da daje »podpore« za »velike« kmete, ki jih je že danes malo, bo jih pa še vedno manj.

Ni pa dovolj, da se bajtarjem zagotovi ekzistenca le, dokler so zdravi in trdni, ampak bo treba skrbeti tudi za njihovo starost. Danes vse stoka, kako težko je dobiti delavca na kmetih. To pa ni čudno. Če gre kmečki fant v fabriko, ve, da je zavarovan za slučaj bolezni in nezgod — kmečki hlapec pa tega nima. Če bi pa uvedlo starostno zavarovanje tudi za kmete, bi tožbe o pomanjkanju kmečkih delavcev kmalu prenehale, ker kmečki fantje ne bi imeli nobenega vzroka več tiščati v mesta in v fabrike, ker bi imeli tudi doma vse, kar jih sedaj goni v fabrike.

Nato je bila z navdušenjem sprejeta sledeča resolucija:

Resolucija.

Opolnomočeni delegati agrarnih interesov iz Dravske banovine, organizirani v Zvezi agrarnih interesov Slovenije, v Ljubljani, zborujoči dne 1. junija 1930, v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, izražajo svoje trdno upanje in prepričanje:

1. Da bo Kraljevska vlada čimpreje uveljavila socialno pravičen zakon o končni izvedbi agrarne reforme, ker je to v interesu našega gospodarstva in tistih 20.000 kmetških družin, ki že 10 let čakajo, da bi mogli definitivno urediti svoje gospodarstvo na razširjeni površini zemlje, ki si jo obetajo od agrarne reforme. Pretekla doba strankarskih borb ni mogla urediti tega zgodovinsko važnega vprašanja. Današnji zborovalci smatramo današnji čas in današnje stanje kot edino primerno, da se to vprašanje reši.

2. Da se z ozirom na alpski značaj zemljiške posesti v Sloveniji in muje potrebe notranje kolonizacije, katero narekuje sprečeno izseljevanje, agrarna reforma socialnim in gospodarskim prilikam primerno razširi, t. j. da se poveča površina zemlje, ki naj se razdeli med agrarne interese s pritegnitvijo novih objektov.

3. Da se pri končni rešitvi agrarno-reformnega vprašanja posebno upošteva dejstvo, da je v Sloveniji večina veleposestev gozdnega značaja, da so ta veleposestva nastala vsled privilegijev iz fevdalne dobe in da je treba ostanke teh fevdalno lastninskih privilegijev ukiniti. Zato je potrebno agrarno reformo razširiti tudi na gozdne površine, zlasti na fidejkomisna veleposestva.

4. Prosimo visoko Kr. vlado, da radi teh posebnih nalog agrarne reforme v Sloveniji, ki zahtevajo takojšnjo rešitev, to vprašanje reši nezavisno od ostalih pokrajin v državi s posebnim zakonom.

Navzoči zastopniki so poslušali vse govore, ki so bili pravzaprav dobro premišljena predavanja, z velikim zanimanjem in so baš s tem dokazali, kako so tudi naši revnejši ljudje dovzetni za resen pouk in za resne razprave. Če bi ljudje slišali tudi na raznih shodih tako pametne stvari, kakor so jih v nedeljo, bi stala naša izobrazba (namreč prava izobrazba brez vseh flavz in pa puhlih čevkarij in demagoških sleparij), kmalu na vse drugačni višini kakor je danes! Zvezi slov. agrarnih interesov moramo na njenem razvoju samo iskreno častiti!

„Zadružna šola.“

Pod gornjim naslovom je napisal g. Jan. Kavalar v zadnjem Kmet. listu članek, ki vsebuje nekaj pametnih in dobrih misli ter nasvetov. Zato ne zasluži samo, da ga vsak kmetški človek pazno prečita, temveč tudi, da prizadeti zadružni činitelji od svoje strani povedo, kaj in kako mislijo in postopajo v tej stvari.

G. Kavalar piše, naj zveze zadrug, ki vzdržujejo zadružno šolo, sprejmejo v šolo samo mladeniče, ki bodo gotovo ostali doma na posestvih in ki imajo smisel ter sposobnost za praktično zadružno delo. Da bo to mogoče ugotoviti in da bodo z uspehom sledili pouku, naj se jih sprejme v šolo šele, ko dovrše 20 let, odnosno ko odslužijo vojaščino.

Pisec ima popolnoma prav, zakaj skušnje so pokazale, da gredo v zadružno šolo tudi neuspeli dijaki drugih šol in doma odvišni ali doma neuporabni mladeniči, vsi z namenom, da bi lažje prišli do boljše službe, če ne drugje, pa pri orožnikih in pri finančni kontroli. To je žalostna resnica in bo ostala taka vse dotlej, dokler naš kmet in kmetški fant ne bosta spoznala, da jima je višja izobrazba prav tako potrebna kot gospodarska organizacija in da je zaradi tega tistih par tisoč dinarjev, ki jih stane šolanje, najplodonosnejše naložen kapital.

Zvezam je ta žalostna resnica prav dobro znana, saj imajo že čez 20 letne skušnje. Zato so že tudi podvzele potrebno, da bi ne šolale komijev, pisarjev, orožnikov in financarjev,

Tako se je šolska doba določila na zimski čas, da lahko pridejo v šolo kmetški fantje, ki v ostalih letnih časih ne utegnejo. Šola ne traja zaradi tega samo 5 mesecev, ker to zadostuje, temveč je tako kratek čas — v resnici veliko prekratek — zato določen, da se fantje preveč ne odtuje ročnemu delu in kmečkemu življenju ter da lažje utrpe čas in nižje stroške. Dalje se je iz učnega programa izpustilo pouk o blagu, da niso absolutni šole že usposobljeni trgovski pomočniki. Končno pa sprejemajo zveze načelno le tiste mladeniče, ki jih pošljejo ali priporočijo lokalne zadruge in dajo podporo le takim, ki se zavežejo, da bodo ostali doma. Dasi se je po teh odredbah obrnilo precej na bolje, zlo vendar še ni popolnoma odstranjeno. To deloma zato, ker se ne priglasijo vsako leto dovolj fantov, ki bi ustrezali gornjim pogojem, to vžlic temu, da delajo zveze veliko reklamo za šolo in da povrnejo skoraj vse šolske stroške, deloma pa zato, ker fantje pač obljubijo, da bodo ostali doma in sodelovali v domačih zadrugah, ne da bi vselej mogli ali resno hoteli držati dane obljube. Demoralizujoče posledice podpor, boja za življenjski obstanek in »politične vzgoje« našega naroda torej tudi na strogi morali slonečemu zadružništvu niso ostale prihranjene. Dogodili so se slučaj, da je sicer pošten in ugleden posestniški sin po absolviranju šole »pozabil« na podporo in na dano obljubo ter zahteval od zveze, naj ga nastavi za uradnika, sicer da bo šel k »nasprotnikom«.

Prav zaradi navedenih vzrokov tudi ni mogoče dosledno vztrajati na zadostni starosti udeležnikov šole. Kadar ni dovolj izbire, je pač treba vzeti, kar se prijavi. Končno pa iz splošnega stališča vzeto ni ravno škoda, če se odvišni kmetški ljudje nekoliko bolje usposobijo za javne in privatne službe, saj bi sicer morali iti v mesta in tovarne za navadne težake.

Dalje pravi pisec, da je pouk preveč šablonski in mehaničen ter da nastopajo profesorji od vrha doli, namesto, da bi poučevali bolj individualno in se obnašali bolj kolegialno. Mislim, da se je pisec slabo izrazil, zakaj red in avtoriteta morata biti, vsakega od 35 učencev pa učitelj spričo kratkega časa in obsežne tvarine tudi ne more obdelovati, kakor to lahko stori n. pr. v ljudski šoli ali v gimnaziji, kjer ima časa 6, oziroma 8 let.

Zato je najbrž hotel reči, da je pouk premalo praktičen in premalo temeljit, t. j. da se pač pove pravilo, ne razloži se pa vzroka. Vsaj jaz stvar tako razumem, morda zato, ker vidim v tem pomanjkljivost šole. Za metodično in temeljito proučitev tvarine bi bilo treba najmanj eno leto, torej še enkrat toliko časa, za praktično razumevanje in usposobljenost pa vrhu tega še vsaj eno leto prakse v dveh, treh različnih vzornih zadrugah. No, tako izšolani fantje pa bi postali »strokovnjaki«, ki bi hoteli vršiti posel poklicno kot uradniki. Z eno besedo, ponovila bi se stara pesem: pojačan beg z grude in pomnožitev že itak preštevilnega pisarniškega naraščaja.

Piščeva trditev, da postopanje učiteljev ubija v fantih ponos in samozavest, je pa precej pretirana. Ali pa je to trditev narekovala želja pisca, naj bi učitelji budili v fantih več zaupanja v same sebe ter več idealizma. Če je tako, tedaj utegne imeti prav, zakaj ne ponosa, ki vsebuje izdatno porcijo domišljavosti in samoljubja, torej nezaslužnih lastnosti, temveč zaupanja v samega sebe in idealizma, t. j. smisla za skupnost in požrtvovalnost manjka našim ljudem na deželi. Teh lastnosti pa ne razvija laskanje, temveč znanje in skušenost. Najboljši dokaz za to nudi samozavesten šolani človek na eni ter neuk bojazljivec na drugi strani. Zato je potrebno manj hinavskega laskanja, pa več stvarnega znanja in smisla za skupnost. F. T-k.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

**ZVEČER za
namakanje**

**ZJUTRAJ za
izkuha-
vanje**

**ŽENSKA HVALA
pa je pranje gotovo!**

Ustanavljajte živinorejske zadruge.

Pri vsaki razpravi o našem kmetijstvu se poudarja važnost živinoreje in njenega izboljšanja. Posebno v sedanjih časih splošne kmetijske krize bi bilo želeli, da bi se naši kmetovalci bolj zanimali za to važno panogo. Izboljšanje živinoreje mora biti predvsem v tem, da nudi več čistih dohodkov. Danes se torej ne polaga velike važnosti na množino produktov n. pr. množino mleka, ki ga da ena krava, temveč, koliko nam po prodaji mleka in odstetju vseh stroškov, ki jih imamo s prodajo mleka in vzdrževanjem krave (krma, oskrbovanje itd.) ostane čistega. Lahko ima ena krava 12 litrov mleka dnevno, druga pa le 8 litrov, če pa primerjamo vzdrževalne stroške prve in druge, pogosto vidimo, da se nam bolj izplača držati drugo kravo, ki nam pri sicer manjši množini mleka donša več čistih dohodkov kot prva. Isto se šestokrat dogaja pri reji za meso. Marsikatera žival ne krije niti vzdrževalnih stroškov. Take živali bi se morale takoj izločiti iz reje.

Dobičkanosne živali moramo zbirati in skrbeti, da nam zaredijo čimveč potomcev. Pri tem pa je paziti in se prepričati, če se odlikujejo tudi dediči z dobrimi lastnostmi svojih staršev.

Vse to delo je navidez prav enostavno in lahko izvedljivo. V resnici pa zahteva velikanskega dela in poštenosti. Posameznik bo v tej smeri prav malo dosegel. Zato je potrebno, da se vsi živinorejci gotovega okoliša združijo v živinorejsko selekcijsko zadrugo, ki bo izvrševala vsa dela za izboljšanje živinoreje. Predpogoj za uspešno delovanje take zadruge je dobro vodstvo in primeren okoliš z discipliniranim članstvom, ki ima razumevanje in je natančno poučeno o namenu in pomenu zadrug.

Zadruga mora natančno voditi matične knjige (rodovnike), v katere vpiše vse živali ter njihove dobre in slabe lastnosti. Dalje izvršuje pri molznicah kontrolno molžo in tudi kontrolo krmljenja. V ta namen mora nabaviti posebne knjige, v katere vse to zabeleži in na ta način ugotavlja dobičkanosnost posameznih živali in njihovo plemensko vrednost. Le tako bo mogoče izbrati najboljše živali, ki bodo z gotovostjo prenašale svoje dobre lastnosti na potomce in bo mogoče tudi te dobre lastnosti dokazati (posebno kupeem) z plemenskimi in kontrolnimi knjigami ter vsakemu grlu izstaviti izpis iz knjig, torej nekako spričevalo. To že davno izvršujejo v nekaterih naprednih državah, kjer smo in tudi še kupujemo za drag denar plemensko živino.

Na tem mestu je treba poudariti, da bi ravno Slovenija, ki ima vse naravne predpogoje za živinorejo, lahko bila nekaka zakladnica za plemensko živino južnih krajev.

Stremljenje za izboljšanjem živinoreje potem živinorejskih zadrug podpira tudi država

z denarnimi sredstvi in zakonodajo. Letos je izšel zakon o pospeševanju živinoreje, kateri temeljito razpravlja o tej panogi.

Zakon določa, da se sme uporabljati samo licencirane plemenjake, ki se bodo ocenjevali vsako leto. Nesposobne plemenjake se mora takoj po licenciranju skopiti na državne stroške. Če pa bi bilo v gotovem pasemskem okolišu premalo licenciranih plemenjakov, morajo nabaviti občine potrebne sposobne plemenjake na svoje stroške. Ako jih nabavijo živinorejske zadruge, jim morajo občine povrniti stroške in sicer v sorazmerju števila ženskih živali pri zadrugi s številom ženskih živali v občini. Zakon polaga največjo važnost na izbiro (selekcijo) domačih živali, za katere določa pri tekmah prve nagrade in na natančno vodstvo plemenskih (rodovnikov) in kontrolnih knjig o mlečnosti in krmljenju.

Živinorejske zadruge imajo poleg davčnih in taksnih ugodnosti še naslednje ugodnosti:

1. Če nimajo lastnega strokovnjaka za strokovno delo (selekcijo), jim je na razpolago državni strokovnjak.

2. Prvenstvo dobivajo preostajajoče plemenjake in druge primerne živali za plemo od državnih kobilarn in posestev javnopravnih ustanov in živinorejskih postaj.

3. Živino, ki je nabavljena iz državnih in drugih javnih sredstev, se daje v prvi vrsti živinorejskim zadrugam.

4. Dobivajo, če kupujejo plemenjake od države ali javnopravnih ustanov, popuste in prvenstvo pravico do izbora.

5. Državne in druge podpore za pospeševanje živinoreje se delijo v prvi vrsti živinorejskim zadrugam.

6. Dobivajo serume, cepiva in zdravila za potrebe svoje živine od vseh državnih ustanov po nabavni ceni.

7. Država nabavlja za svoje potrebe živino v prvi vrsti pri živinorejskih selekcijskih zadrugah in njih zadrugnikih.

8. Zadruge imajo prednostno pravico do zakupa državnih pašnikov in pašnikov javnopravnih ustanov.

9. Člani živinorejskih zadrug imajo prvenstvo do nagrad in podpor za živino in sploh prvenstvo do vseh ugodnosti, ki jih nudi država ali javnopravne ustanove za pospeševanje živinoreje v okolišu zadrug.

Z ozirom na tako velike ugodnosti bi bilo pričakovati in želeli, da se naši kmetovalci temeljito poprimejo tega dela, ki bo v doglednem času rodilo lepe sadove.

Vsa pojasnila glede ustanovitve in vodstva živinorejskih zadrug kakor tudi vse potrebne tiskovine in pravila nudi brezplačno Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani, Pražakova ul. 11. Na občne zборе pošilja tudi svoje strokovnjake, kateri predavajo o ustrojstvu in delu živinorejskih zadrug.

Zbor kmetske mladine.

Na Vnebohod 29. maja je bil sklican občni zbor Zveze društev kmetijskih fantov in deklet v hotelu Lloyd v Ljubljani.

Društva, ki se niso mogla udeležiti občnega zbora po svojih delegatih, so mu poročala in ga pozdravila pismeno. Istotako so mu želeli telegrafično mnogo uspeha Zveza slovenske kmetske mladine in Zveza češke kmetske mladine. Kot predstavnik Konzorcija Kmetškega lista je bil navzoč dr. Marušič, ki je v toplih besedah pozival delegate na vztrajanje započete dela za probujanje kmetske samozvesti predvsem pri mladini, od katere je odvisen gospodarski in kulturni napredek kmetškega stanu ter moč in blagostanje naše jugoslovanske države. Napočila je končno ona doba, v kateri nihče več ne taji važnosti tega stanu, česar se morajo zavedati predvsem kmetski fantje in dekleta — bodoči gospodarji in gospodinje.

Ena najvažnejših točk je bila ta, da se je sklenilo ustanoviti društvo »Kmetška prosveta«. V tem društvu naj bi bili včlanjeni vsi oni prosvetni delavci, ki so voljni aktivno delati za kulturni in gospodarski napredek naše vasi. Dalje ima društvo namen vsposobljati kmetske prosvete delavce, organizirati in voditi razne tečaje, prirejati predavanja in tako vzgajati kmetski naraščaj za splošno in strokovno naobrazene državljane, delavce kmetijskih organizacij ter zadrug. — Občni zbor je pooblastil začasni odbor, da da pravila potrditi oblastem in tako društvo čim preje spravi v življenje in na delo.

Naš poštenovalni delavec in petletni predsednik Jože Blaž je vsled prezaposlenosti prepustil svoje mesto tovarišu Ivanu Kronovšku mlajšemu, ki hoče zastaviti vse sile za napredek Zveze in delovati predvsem za pomladitev društev. Naša društva so še mlada in zgrabiti morajo za delo takorekoč golih rok, a to nas nikakor ne sme strašiti, kajti z vztrajnostjo in delom bomo dosegli vse kar hočemo. Nimamo še sredstev, nimamo še dovolj delavcev, vendar pa nas je zavrednih kmetijskih fantov že toliko, da lahko brez skrbi gledamo bodočnost v oči. Istotako je moral zapustiti svoje mesto poslovodnega podpredsednika naš najagilnejši tovariš dr. Janže Novak, ker ga čaka v Kmetški prosveti še važnejša naloga, ki ji bo moral posvetiti ves svoj prosti čas, kakor ga je dosedaj posvečal na sedanjem mestu. Na njegovo mesto je bil izvoljen tov. Dolfe Šauer in za štajersko društvo poslovodeči podpredsednik dr. Igor Rosina. Ostali odborniki in namestniki so: dr. Janže Novak, Blaž Jože, ing. Zaplotnik, Kramar Jože, J. Junc. V. Maček, Gerbec Anton, Škrabar Stane, Potočnik Franc, J. Bradač, Ivan Savora, Guzeli, Šimenc Alojz, Janhar Tine, Pahovec Franc, Herman Peterlin, revizorji: Mravlje, Sifrer in Rožet.

Ljubljanski škof 80-letnik.

Dr. A. B. Jeglič, škof ljubljanski, je obhajal na praznik 29. maja 80-letnico rojstva. Razne cerkvene organizacije so priredile ob tej priliki na čast visokemu slavljenecu svečane prireditve. Tudi mestna občina ljubljanska je priredila svojemu častnemu občanu na predvečer podoknico z godbo in pevskimi zbori. Osebnost pa mu je prišel čestitat zagrebški nadškof dr. A. Bauer. Škof je kljub visoki starosti še vedno krepkega zdravja in vedrega duha in je popolnoma okreval od težkega bolezenskega udara letošnje spomladi, tako da je nemoteno delil po kmetskih občinah zakrament sv. birme po veliki noči. Sivolasemu cerkvenemu dostojanstveniku želimo mnogo zdravja v jeseni njegovega življenja.

Tekma koscev.

Dne 25. maja je priredilo »Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Frankolovem tekmo koscev na travniku gospe Bezenškove. Tekmovalo je sedem fantov. Vsak je dobil dve uri pred tekmo izžrebano koso, ki si jo je moral sam sklepati in nasaditi. Na dvorišču gost. Schnabl so se zbrali: Martin Železnik iz Vrpet, Ignac Novačan ml. iz Trnovlj, Doler Štefan iz Trnovlj, Kovše Ivan iz Straže, Pobirk Miha iz Dola, Martin Gajšnik iz Bukovja in Ferdinand Potočnik iz Zabukovja. S kosami na ramenih so jo mahili po državni cesti med celo armado kmetskega ljudstva, prepevajoč tisto lepo »Travniki so že zeleni...« na čelu pa je godec zaigral na harmoniko veselo koračnico.

Na tekmovalnem prostoru je komisija pregledala odmerjene pasove in travnik. V komisiji so bili zastopani Fran Goričan, kmet, strok., Ivan Marinišek, kmet in bivši župan iz Stranic, Miha Kosič, preds. društva K. f. ind. v Stranica, Nace Jekl, kmetski sin iz Nove cerkve. Kosce je zastopal v komisiji Miha Pobirk, društvo pa Fran Potočnik.

Po pregledu travnika so se pasovi, ki so jih dobili tekmovalci za pokositi, izžrebali. Površina vsakega pasu je merila 112 m². Uspeh tekme je bil tale: prvi je pokosil od-

merjeni pas travnika Ivan Kovše s koso judenburgerico od firme Filip Schnabl na Frankolovem v 4¼ minute, njemu so sledili Martin Gajšnik v 5½ min. z isto koso, Miha Pobirk v 5¾ min. z isto koso od trgovine V. Zoti, Vojnik, Ferdinand Potočnik v 6¾ min. s koso »Planinska roža« od firme J. Jagodič, Nace Novačan v 6¼ min. s turško koso od firme Rakusch, Železnik v 7 min., Dolar Štefan 7½ min.

Kosci so bili vsi izvrstni in vse ogromno ljudstvo, ki se je zbralo na tekmi, je z zanimanjem in veseljem sledilo naporom tekmecev in se čudilo njihovi spretnosti.

Po tekmovalstvu so bile razdeljene nagrade v temle redu: Ivan Kovše 10 točk — Din 40—, koso in knjige Kmet. Matice; Martin Gajšnik 10 točk — Din 40—, knjige Kmet. Matice, koso in enoletno naročnino »Grude«; Miha Pobirk 10 točk — Din 30—, knjige Kmet. Matice, naročnino za Kmetški list in koso; Ignac Novačan ml. 10 točk — Din 20—, koso, knjige Kmet. Matice in »Grude«; Ferd. Potočnik 9 točk — Din 20—, koso, knjige Kmet. Matice in žepni koledarček; Alojz Železnik 9 točk — Din 20—, koso in »Kmetški list«; Štefan Dolar 8 točk — Din 20— in Kmetški list.

Po tekmi so kosci malcali kislo mleko s črnim kruhom, kmetski strokovnjak g. Franc Goričan pa je imel na kosce in neštevilno prisotno kmetsko ljudstvo navdušen govor, v katerem je pokazal zdravje in lepoto kmetskega stanu. Po govoru je odšla množica s tekmovalnega prostora skozi vas do gostilne Schnabl.

To je bila ena najlepših prireditev, kar jih pomnijo ljudje v našem kraju.

Omeniti moramo še veliko požrtvovalnost in zavednost kmetskih fantov, ki so denarne nagrade podarili mlademu društvu, da se bo lažje razvijalo. Tov. M. Pobirk pa je odstopil naročnino za »Grude« revnejšemu fantu, ker ima že sam »Grude« plačano.

»Društvu kmetijskih fantov in deklet« gre vsa hvala za krasno in lepo uspešno prireditev, fantom koscem pa priznanje, da so z nastopom dokazali, kako so vneti za svoj stan in svojo organizacijo.

Podlistek

Ivan Albreht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

DRUGO POGLAVJE.

Ko je gospodinja Marjeta prišla na njivo, je žanjice niti opazile niso, tako so se smejale Hani, ki je pritavala k njim z običajnim, za teglim pozdravom:

»Ali ste ga videle — mojga sinčka Franca?«

»Slaba mati, ki sina izgubi,« je dražila slepo revo Strženova Urša, najbolj zgovorno dekle med žanjicami.

»Izgubila, dobila, Bogu poklonila,« je zagotavljala Hana. V vsaki roki je imela po eno palico in je s tem preprostim pripomočkom hodila tako varno, da bi tujec, ki bi jo nenadoma zagledal, ne mogel verjeti v njeno slepoto.

»Kako si le dobila sina, ko nimaš moža? Ali si zapila dedca Hana?« ji je vrisče nagajala sloka Pucovka, slepotica pa je prekrizala palice pred seboj in se je zvilila liki v krču.

Drugo si je izbral, mene goljufal,« je zavpilila in začela jokati.

Sredi zlatega žita je bila reva kakor

ptičji strah. Oblečena je bila v ponošene, obledele cunje, ki so že Bog ve kolikokrat menjale lastnico. Za vratom je nosila velik molek z debelimi jagodami in po prsih ji je bingljaj velik križ in cel sveženj raznoterih svetinj. Takšna je hodila Hana po vasi. Po hoji in po glasu je poznala malone vso faro in še celo otroke je na ta način s precejšnjo zanesljivostjo spoznala, čigavi so.

Včasih je bila čisto pametna. Tedaj ni skoraj nič govorila, ampak čepela kjé na solncu in pletla nogavice. V tem poslu je bila bolj izurjena in spretna od marsikatero zdrave ženske. Kdo ve kaj si s tem delom res ni prisluzila, vendar pa toliko, da ji ni bilo nikoli treba lačne opredati. Tudi drv so ji kmetje radi napeljali in ji sploh preskrbeli vsega, česar je potrebovala.

Pod razrito melino, malo vstran iz vasi, je imela Hana svojo bajto, ki je bila sicer slabša nego na sploh svinjaki, vendar je bila slepotica ponosna nanjo. Sploh je bila otročje ponosna na vse, česar se je zavedala.

Včasih je bila pač popolnoma izgubljena. Kadar jo je napadlo, je popustila delo in pričela kakor mesečna tavati okrog. Tedaj je govorila in pela neumnosti, zamenjavala resnične dogodke z izrodki svoje domišljije, jokala po grobeh in blodila od hiše do hiše, dokler se ni kar na lepem končno spet umirila. Ljudje so je bili vajeni in so jo pustili v miru, ker ni nikomur storila nič žalega, samo vaška mladež je imela veselje in zabavo ž njo. V gruči jo je spremljala in ji nagajala z raznoterimi otroškimi razposa-

Dopisi

Verzej. Da Verzejci nismo eni izmed starokopitnežev, smo že dokazali. Pred letom in pol smo si zgradili električno omrežje s transformatorjem. Električna nam služi za razsvetljavo in pogon kmetijskih strojev, kar je v resnici velika pridobitev. Lansko leto smo osnovali »Rodovniško društvo« v Verzeju, katerega namen je z prvovrstno odbiro plemenske govedi in z mlečno kontrolo doseči sčasoma boljše uspehe v živinoreji. Društvo je raztegnilo svoj delokrog skoraj na vse občine ljut. sreza in pospešuje govedo simodolske pasme, katera je za naše razmere najbolj priporočljiva. Smoteno delo enega leta je rodilo uspehe, tako da šteje društvo danes nad 170 članov z 156 glav prvovrstne govedi, in se vrši nepreključno 7. avg. 1930 društvena živ. razstava, ki naj pokaže tistim, ki se gledajo naše delo za napredek živinoreje po strani, da spregledajo in se pridružijo nam. Sredstva za nagrade najboljših živine se zbirajo. Tombole dne 9. VI. naj nikdo ne zamudi, ker s tem doprinese vsak kamenček k nagradam. Sam si svoje sreče kovač, torej ne zamudi prilike kupiti tombolske karte po 3 Din, ker lahko dobiš za 3 Din slamoreznico za motorni pogon vredno 2000— Din, 600— Din, 400— Din itd.

Sovodenj. V spomin + Joškotu Klemenčiču. V torek 27. maja t. l. je po daljši mučni bolezni preminul naš zvesti tovariš Joško Klemenčič v Koprivniku št. 31. Joško je bil zvest in agilen član »Društva kmetijskih fantov in deklet« v Sovodnju. Kot kmetski fant se je zavedel svojega stanu. Bil je dober tovariš fantom, zavedni član društva in močna opora svojim staršem. Kruta bela žena ga nam je vzela in odpeljala v večnost, vzela ga nam je v najlepši mladeniški dobi, v starosti šele 21 let. Vsi ga bomo pogrešali, stari in mladi, ker je bil povsod priljubljen kot pošten in miren fant. Bil je priden čitalec knjig ter zvest naročnik »Grude«. V četrtek, na Vnebohod gospodov, smo spremili našega tov. Joškota

jenostmi, vendar se Hana ni nikoli hudovala na otroke. Narobe! Kadar so najbolj vriščali za njo, se je zadovoljno smehljala in jih klicala z najslajšimi imeni.

Taka je bila Hana, kar je pomnil mlajši rod, a starejši so jo poznali tudi drugačno. Medtem ko so se žanjice po svoje šalile z njo, je pripovedovala Pucovka Strženovi:

»Ni bila zmeraj taka, ne! Jaz sem še dobro poznala rajno Polono, njeno mater. Tako lepe ženske ni pod našim farnim zvonom, ti rečem. Kakor mleko in kri je bila, brhka in brihtna, da bi jo bil človek kar gledal in poslušal. Najbolj trdnega gruntarja sin se je rad ozrl za njo in bi bila imela Polona ženinov na izbiro. Bog sam vedi, kaj jo je potlej zmotilo, da se je bila zamešala s tistim izprijenim Alešom —«

»A s tistim, ki je bil namenjen za gospoda in je nazadnje koše pletel?« se je zavzela Urša.

»S tistim, s tistim,« je tehtno potrdila Pucovka. »Ti ga menda nisi več poznala —«

»Poznala ga nisem,« je odkimala Strženova, »praviti sem veliko slišala o njem.

»No, vidiš: Hana je njegova hči,« je zagotavljala Pucovka, medtem ko se je po njeni znova razlegel vriščeč smeh.

»Pleši, Hana, pleši, da nam bo krajši čas!«

In bedasta sirota je začela nerodno poskakovati po strnišču kakor medved po razbeljenem železu. Bila je boša in ostrá slama jo je rezala v noge, da ji je polzela kri iz nebroj ranic. (Dalje prih.)

Novice

Naročnikom,

ki so zamudili poravnati naročnino za tekoče leto, smo začeli s tem tednom ustavljati nadaljno pošiljatev »Kmetškega lista«. Kdor je prizadet, ga prosimo, da poravna svojo naročnino takoj, ker se na reklamacije ne bomo ozirali. — Uprava.

Nov zakon o kolonizaciji. — Minister za kmetijstvo dr. Stanko Šibenik pripravlja načrt novega zakona o naseljevanju južnih krajev. Za olajšanje življenja naseljencev bo zakon določal da dobi vsak kolonist za zgraditev hiše 10.000 Din podpore ter ves potreben stavbni les. O tej zadevi je minister danes razpravljal tudi s predstavniki.

Upokojitev dr. Ferjančiča. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog predsednika ministrskega sveta vpokojen dr. Josip Ferjančič, banski inspektor kraljevske banske uprave dravske banovine.

Papež odide na Čehoslovaško. Listi poročajo, da namerava oditi papež letošnje leto na zdravljenje na Čehoslovaško. Apostolski nuncij v Pragi (papežev zastopnik pri čehoslovaški vladi) v Pragi je baje že kupil vilo v bližini Františkovih Varov.

Poplave v Litvi. Tudi v Litvi so nastale vsled velikega deževja poplave, ki so povzročile mnogo škode na polju, reke so odnesle več mostov in izkropale železniške nasipe. Porušenih je bilo več hiš. Škoda gre v milijone.

Tatovi v planinski koči. Te dni so neznani tatovi vlomili v planinsko kočjo na Mirni gori ter odnesli iz nje vsa živila ter pokradli obleko upravitelja kočje. Vlomili so v času, ko je bil upravitelj odsoten po opravkih v Črnomlju.

Uboj v Mariboru. Na praznik Vnebohoda je v Mariboru ustrélil s štirimi revolverskimi strelji strojevodja Ivan Valeskine upokojenega avstrijskega generala Emila Stramlitza. Vzrok težkega zločina so bile neznosne razmere med generalom in strojevodjo ter njegovo ženo. Ko se je Valeskine po svetovni vojni vrnil v Maribor, se je tam seznanil s upokojenim ge-

neralom Stramlitzom in njegovo služkinjo Antonijo Rojc. Valeskine je bil zelo dober gospodar in priden delavec, pa ga je general vzel k sebi in mu prepustil gospodarstvo svojega posestva. Kasneje se je strojevodja oženil z generalovo služkinjo in ta mu je prepisal hišo in posestvo, izgovoril pa si je v hiši stanovanje. Leta 1926. je žena umrla in Valeskine se je poročil v drugič s Heleno Verglez. To pa ni bilo po generalovi volji. Pričeli so se med njimi prepiri in pravde. To je Valeskinevo ženo tako potrla, da je nedavno zblaznela. Obupani mož je na praznik Vnebohoda stopil v generalovo kuhinjo in tam s štirimi strelji ubil svojega bivšega hišnega lastnika. Valeskineja je policija aretirala.

Beograjski proces. Proces pred državnim sodiščem v Beogradu proti dr. Mačku in 24 hrvatskim omladincom je trajal ves mesec maj in je bilo pretekli teden zaključeno zasliševanje obtožencev in prič. Dne 28. maja je govoril državni tožitelj dr. Ivo Urovič, ta teden pa govore branitelji obtožencev. Sodba bo izrečena najbrže šele drugi teden.

Zarod divjih prašičev. Po kočevskem okraju se je zadnje čase zaredilo toliko divjih prašičev, da so ljudje v resnih skrbih, kaj bo z njihovimi kmetijskimi pridelki v jeseni. Lansko leto so lovci ustrelili dvajset prašičev, toda to je silno majhno število proti mnogostevilnim čredam, ki se klatijo po gozdovih.

Zastrupljenje z mesom. Gozdni delavci nekega lesnega podjetja pri Banjaluku v Bosni so kupili pri bližnjem kmetu jagnjetino in jo pojedli. Komaj pa so meso pojedli, so začutili v želodcu silne bolečine. tako da so morali vsi v bolnico. Uvedena je bila preiskava, ki je ugotovila, da je jagnje pičila kača, in da bi imel kmet saj nekaj dobička, ga je zaklal in njegovo zastrupljeno meso razprodal gozdnim delavcem.

Železniška nesreča se je zgodila preteklo soboto na železniški postaji v Zagorju. Jutranji tovorni vlak, ki je privozil iz Zidanega mosta, je na mestu, kjer popravljajo progo, iztiril. Osem vagonov je iztirilo, pri čemur sta se dva vagona popolnoma razbila. Človeških žrtev ni bilo.

Nov dnevnik v Ljubljani. Dne 1. junija je začel izhajati v Ljubljani nov slovenski dnevnik z imenom »Jugoslovan«. Časopis se tiska v tiskarni »Merkur«.

na zadnji poti k počitku. Zvonovi sv. Janeza Nep. so mu odpeli zadnjo pesem življenja. Pogreba se je udeležilo obilno število članov »Društva kmet. fantov in deklet« ter drugih. Vsi mu kličemo: Bodi Ti lahka zemljica kmetška!

Tomišelj pod Krimom. V nedeljo 25. maja po farni maši se je slovesno zaključil I. letnik kmetijske nadaljevalne šole. V tem tečaju so predavali največ strokovnjaki Kmetijske družbe, gg. inž. Novak, zdravnika dr. Lapajne in dr. Petrič, župnik Zajc, šol. upr. Belin, učitelj Škafar in upravnik Jurešič. To je prva kmetijska nadaljevalna šola na izanski ravnini sploh, zato je bila slovesnost zelo lepa in pomembna. K zaključku so prispeli zastopnik banske uprave, zastopnik Kmetijske družbe, zastopnik sr. načelstva g. Hladnik. Vsi odposlanci so bili prijetno presenečeni nad sprejemom, kakor tudi nad uspehi, ki jih je pokazal letnik. Zato so lepo zveneli njihovi bodrilni govori v nabito polni občirni šolski sobi navzočih faranov. Tečaj je vodil šol. upravitelj Belin, ki vodi prosvetno delo pod Krimom že veliko let z dobrimi in lepimi uspehi. Domači fantje so postavili pred šolo mlaje in napis: »Iz naroda za narod.« Dekleta so okrasila šolo z vencji, zelenjem in cvetjem. Bil je lep praznik sloge in moči ob pogledu vseh navzočih faranov občin Tomišelj in Vrbljenje. Dekletom, fantom in faranom je le čestitati za njihovo vzajemnost. Vzpodbudno je deloval ves čas načelnik šol. odbora Jak. Modič iz Bresta, ki je bil in ostane dovteten za vsak duševni in gospodarski napredek fare.

Mala Nedelja. Na Binkoštno nedeljo 8. junija točno ob pol 4. uri vsi v Društveni dom pri Mali Nedelji na ponovitev veležabavne igre. Vabljeni vsi!

Pri sabem počutju je naravna »Franz-Josef«-grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkoče in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz-Josef«-vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čatež-Brežice — Pod vejo pri Petanu in tako naprej.

(Kramljanje opazovalca.)

Dejal bi človek marsikaj in povedal to in ono, pa ni tako, da bi klepetal kar tjavendan. Če omenim, da smo si pomladi na Čatežu duše oprali o priliki misijona, bo itak vsakomur jasno, da zdaj ne smemo obirati in opravljati, kvečjemu lahko obiramo goske in piške in purice, opravljamo pa lahko svoje dolžnosti, med kakršne spada pri nas v prvi vrsti poset vseh onih, ki točijo »pod vejo«.

Brez zamere bodi povedano, da je obiranje gosk jako prijeten posel, pa naj bodo te živali kranjskega ali štajerskega pokolenja. Pri nas se namreč še strogo ločimo v Kranjce in Štajerce, čeprav nas z jeklenim orjaštvom veže brežiški most. Kaj naj nas tudi briga ta vez, ko pa moramo, n. pr. na sodišče v več ur oddaljeno Kostanjevico, na glavarstvo pa v Krško — mimo Brežic, ki jih imamo pred nosom?! Se včasih celo zgodi, da v Brežicah prodamo kakega odojka, spijemo nato likof in se malo spraskamo, potem pa hajdi — v Kostanjevico!

Če bi se kdo na pristojnem mestu spomnil, da je to anahronizem, tako nesmiselno ohranjanje starih upravnih enot v novih razmerah, bi mu bili hvaležni. Pridite pogledat in poskusite — pa brez avtomobilov, prosim! Kar lepo peš na sodišče s Čateža ali

celo iz Velike doline — mimo Brežic! Boste videli, kako je to prijetno in koliko časa človek pridobi, če hodi okoli tega in tega dela svojega telesa v žep!

Sicer pa brez zamere! O tem pravzaprav niti nisem nameraval govoriti in me je zapeljala samo zgovornost. Hotel sem le povedati, kako je »pod vejo«! O, to pa, to! Vi drugi širom Slovenije, ki pijete, kar vam kdo natoči, samo dobrega vina prav malo — kakor pravite sami, ne jaz! — pridite k nam! Pridite k nam in gremo »pod vejo« (— smo Slovenci in ne maramo več »Buschenschank-ov«!) na Kranjsko ali Štajersko, je vse eno, ker smo glede tega strogi pristaši edinstva! Jaz sem s Kranjskega hodil na Štajersko — brežiški most ima trdno ograjo in ni glede tega nobene nevarnosti! — sem hodil v Brežice, pravim, kjer je te dni tabernal »pod vejo« gospod Petan. Povem vam, da je bilo imenitno. Gospod Petan prodaja gramofone, bicikle in vsakojako robo, ki jo človek rad ogleduje in posluša, kakor pač nanese prilika in narava predmeta samega. To je spredaj, zadaj v pisarni je pa razprostrl dobrote vinske trte. Tam se je zbiralo vse, kar leže ino grede, srednji, mali in veliki v bratski slogi in vzajemnosti. Izvrstna kapljica, židana volja, vedno sveži in včasih prav sočni dovtipi, vmes pa g. Petan in njegova ljubezniva gospa soproga. V trgovini je na plošči rabil svoje okrogle zdaj Verovšek, zdaj Danilo, potlej je katero

zakrožil Povhe, nam je zapel ta ali oni zbor. Kadar nam je bilo kaj všeč, smo zalili iz navdušenja, kadar je bilo kaj bolj piškavega, smo poplasknili, da ne bi kvarili dobre volje. Od melanholične Hrvatice s Stojdrage do samozavestnega brežiškega meščana je dolga lestvica gostov, ki si jih srečaval »pod vejo« pri Petanu. Različni stanovi, različni okusi, vendar vsi »ene misli in krvi«: dobra izvrstna kapljica! Še pol litra, gospod Petan!

V kratkem jih pride še nekaj na vrsto. Gospodična Mesičkova bo zdaj menda prva, ki začne točiti »pod vejo«. Za njo pride še vrsta ljudi, ki so na glasu, da imajo dober pridelek. Le čakajte, vi širom Slovenije, ki nočete naših dobrot, vas bomo že ugnali v kozji rog! Nikamor ne pojdemo, sami bomo popili svoj pridelek, če bi nam pa le bilo treba kam po svetu, vzamemo pa putrih na pot —

Vendar: šalo na stran! Tu v našem kotu so res velike zaloge dobrega vina in bi bilo prav in koristno, ako bi se kdo zanimal toliko, da bi se potrudil semkaj. Razne zadruge, konzumi in tudi gostilničarji sami bi s tem sebi in našemu kmetu storili uslugo. Cene so letos tako skromno nizke in kvaliteta tako izredno dobra, da ne more veljati noben izgovor. Gostje, ki morda posetijo Čateške toplice, naj bi se — v kolikor so vstiku s primerimi poklici — malo pozanimali za to. Ljudstvo jim pojde brez dvoma na roko in jim bo hvaležno.

Poljska

Priporočila svoje izvrstne izdelke

Na steklini obolelo 40 ljudi. V okraju Orahovice na Hrvaškem je stekel pes ugriznil kravo trgovca Stanko Šokea, ne da bi trgovec za to vedel. Mleko in maslo od te krave je prodajal okoličanom. Naenkrat se je pojavila steklina pri 40 ljudeh, ki so uživali mleko in maslo od ugriznjene krave. Srežno poglavarstvo je odredilo, da je bilo vseh 40 oseb prepeljanih v Pasteurjev zavod, kravo pa so pobili.

Nemci zažigajo slovenske domove. Koroški Nemci se pripravljajo na veliko slovesnost ob priliki desetletnice koroškega plebiscita. Kot uvod v to svečanost so neznani zločinci zažigali domove dveh najzvednejših Slovencev ob Vrbskem jezeru in v Bekštajnu. To zločinsko početje je rodilo med slovenskim prebivalstvom opravičeno ogorčenje, a tudi strah za njihove domove.

Nova rudarska šola v Rusiji. V Irkutsku v Sibiriji je bila te dni otvorjena nova rudarska šola, ki ima v svojem učnem načrtu nalogo, da pripravi specialiste za pridobivanje zlata, bakra, srebra itd. V prvi polletnik se je vpisalo 100 mladeničev, a na jesen jih bo sprejetih še nadaljnjih 150.

Predsednik republike odstopil. Predsednik južnoameriške republike Bolivije Harmand Siles je podal ostavko na svoje mesto. Odstopil je radi nesoglasja z vlado.

Čudna najdba. V vagonu nekega poljskega brzovlaka je našel železniški delavec zavoj, ki ga je moral pozabiti kak potnik. Zavoj je odnesel na postajo. Ko so ga odprli, so na začudenje našli v njem trinajst parov odrezanih človeških ušes, še deloma krvavih. Kdo je bil dotični potnik, ki je pustil zavoj v vagonu, niso mogli ugotoviti, niti niso še mogli odkriti, kje in kako je bil zločin izvršen.

Izvor nafte v Bosni. Poročali smo že, da je pričela država marljivo raziskovati ozemlje v Bosni, če bi kje naletela na dragoceno tekočino nafte, iz katere se pridobiva bencin, petrolej in razna mazila. Z vrtanjem so že pred meseci pričeli na večih krajih. Uspehi raziskovanj so bili ponekod zelo povoljni. — Tako so naleteli v planini Majevici, kakih 50 km oddaljeni od Zvornika, v globini 65 m na izvrstno nafto. Dela se nadaljujejo in če bodo vrelci nafte dovolj izdatni, bo pričela država takoj graditi priprave za izkoriščanje. Kako velikega gospodarskega pomena bo naša osamosvojitve od uvoza bencina, si lahko predstavljamo, če pomislimo, da moramo danes ves bencin uvažati. Njegova potrošnja se pa z dneva v dan veča z rastočim avtomobilizmom.

Mlekarska anketa. Na pobudo mlekarske šole dravske banovine se je sestala dne 25. t. m. v Škottji Lōki skupina mlekarskih zadrug iz Slovenije z namenom, da se zedini za skupno akcijo, kako utrditi slovenskemu mlekarskemu združenstvu v bližnji in daljnji bodočnosti obstoj in uspešen napredek. Od 24 povabljenih zadrug se je udeležilo združenega sestanka 18 mlekarskih zadrug z 31 delegati; poleg teh sta bili zastopani tudi Zveza slovenskih zadrug in Zadruga zveza. Po podanem poročilu o trenutnem stanju slov. mlekarskega, odnosno sirarstva in mlek. združenstva še posebej, se je razvila živahna debata o predlogu za vzajemno akcijo, da se rešijo najaktualnejša strokovna vprašanja. Izvoljen je bil delovni odbor z nalogo, da proči in izvede načrt za racionalno organizacijo produkcije specijalno v sirarstvu ter da pripravi gradivo za ustanovitev osrednje mlekarske organizacije za Dravsko banovino, ki naj predvsem organizira prodajo mlekarskih izdelkov po vsej državi.

Maščevanje. V bolgarskem mestu Plovdivu je vrgel neki Romanov v hišo svojega soseda bombo baš v trenutku, ko so bili zvečer vsi zbrani pri večerji. Vsled eksplozije bombe se je hiša porušila in težko ranila 9 članov družine. Romanov je izvršil zločin iz maščevalnosti. Policija ga je takoj aretirala.

Brzovlak skočil s tira. Na progi Pariz—Marseille je skočil s tira brzovlak, s katerim bi se imel peljati francoski ministrski predsednik. Neznani zločinci so položili na tračnice vagonček za prevažanje materiala, v katerega se je vlak zaletel in iztiril. Sedem oseb je bilo ubitih in več težko ranjenih.

Požar v osebnem vlaku. Pri osebnem vlaku na progi Moskva—Kursk v Rusiji se je vnel vagon, v katerem je neki potnik razlil po neprevidnosti bencin. Ker je bil vagon zaprt, se ni mogel nihče rešiti. 45 oseb je zgorelo, 22 pa je bilo smrtno nevarno opečenih.

Električni tok je ubil v tovarni Jugočeške v Kranju delavca Adolfa Dolencea.

S podmornico na severni tečaj. Ameriška vlada je sklenila izročiti staro podmornico »O12« kapetanu Wilkinsu, ki hoče z njo doseči severni tečaj.

Sejmi:

8. junija: Rakitna.
9. junija: Radovljica, Metlika, Topolovec, Buševa vas, Radohova vas, Tirna, Žužemberk, Sv. Primož, Breg pri Ptuj, Pilštanj, Dol. Lendava.
10. junija: Lož.
11. junija: Cirknik, Ljutomer, Kamnik.
12. junija: Hinje, Ig.
13. junija: Stari trg pri Poljanah, Polhov gradec, Brunik, Hotomože, Zdenska vas, Trebnje, Ziri, Kozje, Brežice, Sv. Duha v Ločah, Rogatec, Zalec, Žigarski vrh.
14. junija: Hotederšica.

Televizija-daljozorstvo. Od početka radia gre prizadevanje tehnike za tem, da posreduje ne samo poslušanje, ampak tudi gledanje v daljavo. Pač se je posrečilo, prenašati mirne slike po radiu, za prenašanje gibajočih se slik pa še ni prišlo do končnega dovršenosti. Pač se prenašajo iz Londona poslušne oddaje Bairdove družbe, ki odhaja vsak dan glave nastopajočih oseb. Tudi Berlin oddaja vsak dan pol ure poslušne filme. Za par let bo gotovo daljozorstvo, kakor imenujemo televizijo, to je gledanje v daljavo na podobni višini kot je danes poslušanje, to je radio v ožjem smislu. Tedaj bomo lahko poslušali in gledali opero z Dunaja, bomo gledali in poslušali pevca in prdavatelja. Prvi izvirni in izčrpn članek o dejanskem današnjem stanju televizije je začel članek izhajati v pravkar izšli 18. številki našega tednika »Radio Ljubljana«, na katerega vse zainteresirane izrečno opozarjamo.

T. R. L.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogosko Slatino! Zahtevajte prospekte!

Kmetje in novi obrtni zakon.

Stara želja obrtnikov v naši državi je, da se vsa obrtna zakonodaja poenostavi in izenači ter da se na ta način pravice in dolžnosti vsega obrtništva uredi. Splošni želji obrtništva se je odzvala tudi vlada in je izdelala načrt novega obrtnega zakona, ki naj bi veljal za vso državo, izdelani načrt pa je izročila raznim strokovnim in stanovskim organizacijam v presojo. Te organizacije so tudi že podale o novem obrtnem zakonu ministrstvu za trgovino in za industrijo svoja mnenja in kakor poročajo, časopisi, bo načrt novega obrtnega zakona tudi kmalu uzakonjen.

Dokler pa načrt še ni uzakonjen, je še vedno čas, da se oglašajo tudi kmetje, ki so na novem obrtnem zakonu tudi v prav izdatni meri interesirani. Če se prav spominjamo, je bilo menda enkrat rečeno, da bodo vprašali za njihovo mnenje tudi kmečke organizacije, podoba pa je, da se to ni zgodilo; zato smatramo, da se ne bomo pregrešili zoper postavbo, če na tem mestu napišemo nekaj opomb, ki so za kmete zelo važne.

Mi vemo dobro, da življenje tudi obrtnikom ni z rožicami posilano dandanes, kakor tudi kmetom ne. V trdem boju za obstanek pa človek ne izbira sredstev za svojo obrambo. Eno tako obrambno sredstvo je za obrtnike dokaz usposobljenosti.

V svojem bistvu imajo obrtniki prav, če zahtevajo, naj izvršuje obrtniška dela le tisti, ki se je tega dela izučil. Ta zahteva obrtnikov pa gre dostikrat predač, zlasti kar se tiče kmetov.

Na kmetih se zgodi dostikrat, zlasti v manj obljudenih krajih, da mora kmet biti ne samo kmet, ampak tudi obrtnik. Eden zna za silo kovati, drugi zna nekaj zidati, tretji je mizar ali tesar itd. Vsi ti »kmečki obrtniki«, kakor bi jih lahko imenovali, so večnoma samouki, ki pa izvršujejo svojo »obrt« le od prilike, dočim je njihovo pravo delo kmetovanje. Ti ljudje navadno tudi ne delajo toliko za denar, ampak za kakšno protiuslugo, da mu n. pr. drugi kmet preorje na jesen njivo ali kaj podobnega. Brez takih kmetov-obrtnikov bi ljudje v malih, od obrtniških središč zelo oddaljenih naseljih res težko živeli in zato, ker so taki ljudje res potrebni, smatramo, da bi bilo prav, če se jih v novem obrtnem zakonu tudi primerno zaščiti in reši vseh mogočih sitnosti.

Pravim, izučeni obrtnikom so ti »kmečki obrtniki« navadno trn v oči in jih zelo preganjajo kot »šušmarje«. Ne smemo pa pozabiti, da so ravno ti »šušmarji« za revne kmete velika korist, brez katere bi bajtari in podobni reveži težko živeli. Seveda, če bi hotel »šušmar« živeti samo od svoje »obrti«, in če bi res hodil izučeni obrtnikom v kvar, potem naj ne bo zaščiten; dokler pa dela obrtno le mimogrede, kot pomoč, naj bi ga oblasti ne ovirale, kajti izučeni obrtniki so navadno precej dragi, vsak kmet pa nima toliko denarja, da bi si naročil lahko novo posteljo pri izučeni mizarju, ampak mora biti zadovoljen, če mu napravi »kmečki obrtnik« kakšno korito.

Mi smo smatrali za svojo dolžnost, da odločilne gospode na to za kmete velevažno okolnost opozorimo, dokler je še čas.

Zato smatramo za potrebno, da bi se o tem vprašanju oglašili poleg nas še drugi gospodje, katerih naloga je, da zastopajo kmečke interese in stavijo tozadavne predloge. Zvonenje po toči po navadi ne pomaga mnogo.

**Pristopajte h
KMETIJSKI MATICI**

Gospodarstvo

Na letošnjem X. pomladanskem jubilejnem velesojmu v Ljubljani od 29. maja do 9. junija bo zopet zastopane naše pohištveno mizarstvo v širšem obsegu. Pohištveni mizarji iz Ljubljane, Št. Vlada in Vižmarjev bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanje v izdelovanju pohištvenega mizarstva kakor: v raznih interieurih, oblikah arhitekture, tehniško konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa, in lužila itd. Raz-

stava bo nudila vsakomu možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po kvaliteti prvovrstno, cene pa priznane vseskozi konkurenčne. Opozarja se torej, da vsak obiskovalec letošnjega jubilejnega velesoja uporabi to priliko in si temeljito ogleda pohištveno razstavo v paviljonu »E«.

Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem Ljubljanskem jubilejnem velesojmu od 29. maja do 9. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Čehoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo

imeli tu najlepšo priliko, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Tako obsežne razstave kmetijskih strojev, kot bo na letošnjem jubilejnem velesojmu, še ni bilo. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobili, motorji in električnim tokom.

49 grških industrijev, bančnikov in glavnih urednikov večjih grških listov obišče X. jubilejni velesojm v Ljubljani. V naši sredi jih bomo imeli 6., 7. in 8. junija.

Svetovna agrarna kriza

K članku pod tem naslovom nam pišejo z dežele:

Profesor Strakosch je v našem dejanskem položaju prezrl še nekaj — kar je odločilnega pomena za naš kritični položaj; to je carinske in druge olajšave za nekonkurenčno industrijo!

Ako n. pr. želim kupiti pločevinast sod in istega naročim v Nemčiji, mi isti stane necarinjeno franko Jesenice Din 90,— carina pa ga podraži na preko Din 200,—. Zato sem prisiljen kupiti sod od domačega podjetja in dati za njega Din 190,—. Če bi pa naša domača industrija bila konkurenčna kakor mora biti konkurenčen kmet — kar bi bilo z ozirom na manjše mezde in cenejše življenje našega delavca prav lahko mogoče, bi ga moral dobiti za manj kakor Din 90,—! Takih slučajev pa bi mogel naštet na stotine.

Ako moramo vzdržati svetovno konkurenco kmetovalci, naj jo vzdrži tudi industrija; ako tega ni sposobna, pa jo bo vzel vrag — kakor bo vzel našega kmeta, ako bo šlo tako naprej!

Mariborski živinski sojem 27. maja: Pri-
gnanih je bilo 22 konj, 16 bikov, 118 volov, 306 krav, 15 telet. Skupaj 477. Debeli voli 9—950, poldebili 750—9, plemenski voli 7—8, bikli za klanje 7—10, klavne krave 7—87, plemenske 550—725, krave za klobasarje 3—450, molzne 6—7, mlada živina 8—950. Prodanih 261 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 31. V Italijo ni bilo prodanega nič. — Mesne cene: volovsko meso I. 18—20 za kg, II. 14—16, meso od bikov, krav in telet 10—14, teleče I. 20—25, II. 14—16, svinjsko meso sveže 15—28.

V globoki žalosti naznanjamo vsem članom, da je naš neumorno delavni član načelstva Kmečke gospodarske zadruga, gospod

Anton Šuštersič

posestnik v Zg. Šiški

dne 2. junija 1930 ob 10. uri zvečer, po kratkem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 4. junija 1930, ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti, Zgornja Šiška št. 23, na pokopališče v Dravljah.

Blagemu pokojniku ohranimo časten spomin!

Ljubljana — Zg. Šiška, 3. junija 1930.

Kmečka gospodarska zadruga
v Zg. Šiški.

KOVAČI!

Naicenejši KOKS

100 kg Din 85.—

Pri večjem naročilu popusti!
Ljubljanska mestna plinarina

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

— LUBLJANA —

Premog, domači in inozemski za
domače kurjave in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks, lvarniški, plavčarški in plinski.
Briketi.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

LUBLJANA, Niklošičeva c. 15A.

Upozorite

tudi Vaše znance,
da jih hočem za
vedno povsem za-
slonj osvoboditi
neugodnega
znojenja nog,
pa naj se to zno-
jenje pojavi še v
tako toplih polet-
nih dneh. Ni to ni-
kako zdravilo, ne-
go povsem jedno-
staven naravni po-
stop. — Prosim
znamke za odgo-
vor.

J. Lustig, Osijek,
Krešmina ulica.

Nudim prima cement DALMATINSKI

znamke Titan in Dalmatia
ter Dovje-Mojstrana po
najnižji ceni.

dalje vse vrste žeblice, trsje za
stropje, žico, kakor tudi moko,
žito in razna krmila. Gašeno in
negašeno apno dobavljam. Na
željo dostavim tudi na dom, po
primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

Pošljite nam takoj Vaš
naslov!

Dnevno 200 do 300
dinarjev in še več
lahko zaslužite z de-
lom v Vašem doma-
čem kraju. Znamko za
odgovor:

»Tehnac družba, Ljub-
ljana, Mestni trg 25/I.

Kolarskega vajenca in pomočnika

iščem. Vajenci z nekaj
znanosti v kolarski
obrti in dobro izurje-
ni pomočniki imajo
prednost. Ponudbe na
naslov: Osterc Andrej,
Vrčje, p. Križevci pri
Ljutomeru.

Najboljše modro galice (Montecatini), ga-
rantirano 98, 99%, nudimo pri odjemu ce-
lega vagona franko vsaka postaja v Dravski
banovini po ceni Din 775 za kg. Pri od-
jemu na drobno Din 795 za kg franko akla-
dišče Ljubljana. »EKONOM«, Ljubljana, Ke-
ledvorska ulica 7.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 3

— Velika solga —
SUKNENEGA BLAGA
se močite in sonate ob-
la. Lopa tobira odlična
rui in lep. Krojači in
šivilje, pišite po naroči!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste
tiskovine za občinske urade, zadru-
ge ali društva, se obrnite zanesljivo
glede cen in solidne postrobo na

TISKARNO »MERKUR«

LUBLJANA, GREGORIČEVA ULICA 23.

Kovači!

Najbolji trdi in mehki koks
in kovaški premog

Van radi
Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46
Telefon 2820

NAJ TAKOJ JAVIJO

svoj točni naslov osebe, ki se bočejo od nas naučiti lepega, snažnega in lahkega bivega obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo plodono domačo delo in postranski zaslužek. Javijo na jse samo oni, ki razpolagajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si zamorejo tako nabaviti za to potrebni stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za gotov denar prevzamemo vsako količino izgotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor je treba priložiti znamko. Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno zastopstvo in skladišče, Osijek I., Krežmina

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Pouk v vazenju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najboljšim, najuspešnejšim in učinkovitejšim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o uporabi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnena dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROPOSKAL - RUŠE«, katere sestoji iz apnena dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitroposkalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna salaga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

**Laneno
olje
Firnež
Emailne in
ostale lake
Olinatne
barve**

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL
D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv

LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Noví-Sad Lastnik: Franjo Medić

PRVOVRSTNE

„Kajetan“
z zlato peto

„Jugoslovanske“
„Turške“

in
„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne
brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7

Naročajte
»KMETSKI
LIST«

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI
EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga s neomejeno zavezo Brzjavlj: „Kmetški dom“

Telefon 2847 v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1 Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po
8%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po
7%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložitve knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinitve obrestovanja. — POSOJILA daje proti poročilu, na skrajšo in proti sestavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNISCHE URE: Ob delavnikih od 8—12%, in od 3—4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12%, ure

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3